

การศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Study of Master of Education Curriculum (Improved Version B.E. 2560),
Early Childhood Education, Faculty of Education, Kasetsart University

ปัทมาวดี เล่ห์มงคล* ชลาธิป สมหาโต* อรพรรณ บุตรกัตยญู* เพ็ญศรี แสงเจริญ** ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร*
Pattamavadi Lehmongkol Chalatip Samahito Oraphan Butkatunyoo Pensri Sawangchareon
Piyanan Hirunchalothorn

* ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 และปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยมหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาจำนวน 100 ท่าน ผู้ใช้งานมหาบัณฑิต 69 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย จำนวน 12 ท่าน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) แบบประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ 3) แบบบันทึกความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพได้ทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลวิจัยพบว่ามหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังสำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าการศึกษามีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$) ผู้ใช้มหาบัณฑิตมีความต้องการจำเป็นต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.97$) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารายวิชาในหลักสูตรปรับปรุงมีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ: หลักสูตร ปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were to evaluate the master degree of education in early childhood education, Faculty of Education, Kasetsart University curriculum (improved version B.E. 2556) and to improve the master degree of education in early childhood education, Kasetsart University. The target group included 100 alumni and the students who were going to graduate, 69 supervisors, and 12 early childhood educators. The data collection included questionnaire and interviews. The quantitative data was analyzed using frequency, percentage, means and standard deviation. The qualitative data was analyzed by content analysis.

The results showed that the alumni and the students evaluated the curriculum at the high level for appropriateness. The needs of alumni's supervisors on early childhood education (Improved Version B.E. 2560) were evaluated at the highest level on the graduates' working and the characteristics of graduates. In addition, the educators indicated that the subjects in the revised curriculum (B.E.2560) were up to date and complied to the current situations.

Keyword: Curriculum, Early Childhood

บทบาทและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นผลกระทบมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเปิดเสรีทางการค้าและบริการ การเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้และระบบการเมืองที่แตกต่างกัน ตลอดจนวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่นานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ อาทิเช่น ปัญหาด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ปัญหาความยากจน และปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่ส่งผลทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายเหล่านั้น แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่างๆ เป็นสิ่งที่ท้าทายให้มหาวิทยาลัยในประเทศไทยต้องวางแผนในการเตรียมพร้อมเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและด้านการวิจัย

สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษาศาสตร์ เป็นสาขาหนึ่งในภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เปิดสอนในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวैयाศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2546 และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบหลักสูตร เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2551 และได้ดำเนินการสอนในปีการศึกษา 2547 และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และองค์ความรู้ต่างๆ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2556 ตามลำดับ โดยหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ผลิตผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวैया และการปฏิบัติงานในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน 2) ผลิตผู้มีความสามารถในการวิจัย สามารถนำองค์ความรู้จากการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฐมวैयाศึกษา และมีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) ผลิตและพัฒนาครู ผู้บริหาร นักวิชาการและผู้นำทางการปฐมวैयाศึกษาที่มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ จนกระทั่งในปีการศึกษา 2560 หลักสูตรได้ถึงรอบระยะเวลาในการปรับปรุง ทั้งนี้ในการปรับปรุงต้องอาศัยข้อมูลจากมหาบัณฑิต และผู้ใช้มหาบัณฑิตในการประเมินหลักสูตรในด้านต่างๆ และความ

คิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวैया ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพต่อไป

ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อมหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวैयाศึกษาที่ได้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 -2559 ตลอดจนนิสิตที่กำลังสำเร็จการศึกษาและความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวैयाโดยมุ่งหวังว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้คณาจารย์ในสาขาวิชาตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงคุณภาพของมหาบัณฑิตว่าอยู่ในระดับใด และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือไม่ เพียงใดเพื่อจักได้นำผลการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาการผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณภาพทางด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 และ 2) ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ มีการดำเนินการ 2 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1.1 มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างปีการศึกษา 2557 -2558 จำนวน 83 คน และนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวैयाศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น 123 คน

1.2 ผู้ใช้งานมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างปีการศึกษา 2557 - 2558 จำนวนทั้งสิ้น 83 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาที่มีต่อ

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (opened form) แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย 1) สถานภาพทั่วไป 2) ความพึงพอใจของมหาบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงาน และขั้นตอนการศึกษาตามหลักสูตร 4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

2.2 แบบประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อการปฏิบัติงานและ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (opened form) แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/หัวหน้าหน่วยงานที่มีต่อมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ 3) ความคาดหวังที่ผู้บังคับบัญชา/หัวหน้าหน่วยงานที่มีต่อมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบรายชื่อผู้ที่สำเร็จการศึกษา ที่อยู่และสถานที่ทำงานของมหาบัณฑิตจากหนังสือทำเนียบนิสิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และเครือข่ายสังคมต่าง ๆ เช่น Facebook Line โดยพบว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2557-2558 จำนวนทั้งหมด 83 คน และตรวจสอบตำแหน่ง สถานที่ทำงานของผู้ใช้มหาบัณฑิต รวมถึงนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

ปฐมวัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น 123 คน

2. คณะผู้วิจัยทำหนังสือจากสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ไปยังมหาบัณฑิตของสาขาวิชา และผู้ใช้งานมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ช่องทาง คือ 1) การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2560 ถึง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560 โดยส่งแบบสอบถามถึงมหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา พร้อมกับแนบซองเอกสารเปล่าปิดแถมปีจำนวน 2 ซอง และขอให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ ภายใน 15 มีนาคม 2560 2) แจกแบบสอบถามให้กับมหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาด้วยตนเอง 3) การส่งแบบสอบถามผ่านเครือข่ายสังคม เช่น Facebook และ 4) การส่งแบบสอบถามโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยขอให้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาภายในเดือนมีนาคม 2560

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาและมหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาจำนวน 100 คน จาก 123 คน คิดเป็นร้อยละ 81.30 และจากผู้ใช้งานมหาบัณฑิต 69 คน จาก 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83.13 มาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยเรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่

ระยะที่ 2 การปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยจาก 3 กลุ่มงาน คือ ระดับนโยบาย ระดับมหาวิทยาลัย ระดับสถานศึกษา จำนวน 12 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) เอกสารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2560 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัย
ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2560 3) แบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยนำผลที่ได้จากในระยะที่ 1 การ
ประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาใช้เป็นข้อมูล
ในการปรับปรุงหลักสูตร เช่น การปรับชื่อรายวิชา
คำอธิบายรายวิชา จำนวนหน่วยกิต การเพิ่มรายวิชาใหม่
รวมถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางการศึกษาปฐมวัย จนได้ร่าง
เอกสารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัย
ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2560

2. จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯ เพื่อ
พิจารณาความเป็นไปได้และความสมบูรณ์ของร่างหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560
จากนั้นปรับปรุงแก้ไข

3. สร้างเอกสารหลักสูตรศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 พร้อม
แบบสอบถามฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย
จำนวน 12 ท่าน พิจารณา และเชิญประชุมสนทนากลุ่ม
เพื่อวิพากษ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2560

4. นำผลการวิพากษ์หลักสูตรฯ มาปรับปรุง
เอกสารหลักสูตรจนสมบูรณ์ และนำเสนอต่อ
คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯ เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการประชุม นำมา
วิเคราะห์ ถอดบทเรียน และเรียบเรียงเนื้อหาออกเป็น
หมวดหมู่

ผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอนโดย
ตอนที่ 1 แสดงผลการประเมินหลักสูตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2556 และตอนที่ 2 แสดงผลการปรับปรุง
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของ
มหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาสาขาวิชา
ปฐมวัยศึกษาในตารางที่ 1-4 ส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้
มหาบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อ
การปฏิบัติงานและคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่สำเร็จ
การศึกษาจากสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาแสดงในตารางที่ 5-6

1.1 ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นของมหาบัณฑิต
และนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาบัณฑิต
และนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ตอบ
แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดมี 100 ท่าน เป็นเพศชาย
3 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 3) เพศหญิง 97 ท่าน (คิดเป็น
ร้อยละ 97) เป็นผู้ที่มียุอยู่ระหว่าง 25-30 ปี จำนวน 18
ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 18) อายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน
28 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 28) ระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 46
ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 46) ระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 6
ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 6) อายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน
(คิดเป็นร้อยละ 2) เป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 85
ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 85) อาจารย์ผู้สอนจำนวน 3 ท่าน
(คิดเป็นร้อยละ 3) ผู้บริหารจำนวน 5 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ
5) อื่น ๆ จำนวน 7 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 7) เข้าศึกษา
ปีการศึกษา 2556 (4 ภาคการศึกษา) จำนวน 29 ท่าน
(คิดเป็นร้อยละ 29) เข้าศึกษาปีการศึกษา 2557 (4 ภาค
การศึกษา) จำนวน 29 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 29) เข้าศึกษา
ปีการศึกษา 2558 (คิดเป็นร้อยละ 32)

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในรายวิชาเอกบังคับและรายวิชาเลือก

(N=100)

รายวิชา	ความเหมาะสมของเนื้อหา			การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้			ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนการสอน		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
วิชาเอกบังคับ	4.65	0.4	มากที่สุด	4.6	0.50	มากที่สุด	4.54	0.57	มากที่สุด
วิชาเอกเลือก	4.93	0.5	มากที่สุด	4.58	0.51	มากที่สุด	4.89	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า มหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาที่มีความเห็นว่าวิชาเอกบังคับและวิชาเอกเลือกหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเหมาะสมของ

เนื้อหา นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตกับนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ในวิชาสัมมนาและวิทยานิพนธ์

(N=100)

รายวิชา	ความเหมาะสมของการบรรจุรายวิชาไว้ในแต่ละภาคเรียน			ประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมมนา/วิทยานิพนธ์		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
สัมมนา 1	4.44	0.67	มาก	4.28	0.58	มาก
สัมมนา 2	4.47	0.66	มาก	4.31	0.63	มาก
วิทยานิพนธ์	4.66	0.62	มากที่สุด	4.63	0.63	มากที่สุด
รวม	4.52	0.65	มากที่สุด	4.41	0.61	มาก

ตารางที่ 2 พบว่ามหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มีความเห็นว่าวิชาสัมมนาและวิทยานิพนธ์มี

ความเหมาะสมในการบรรจุรายวิชาไว้ในแต่ละภาคเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และ มีความเห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมมนา/วิทยานิพนธ์อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของมหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงาน และขั้นตอนการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(N=100)

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
ความเหมาะสมของหลักสูตร	4.72	0.44	มากที่สุด
ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน	4.78	0.42	มากที่สุด
ความเหมาะสมของปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน	4.45	0.70	มากที่สุด
คุณลักษณะของนิสิตตามการรับรู้ของตน	4.54	0.63	มากที่สุด
การรับนิสิต-การดูแลและส่งเสริมพัฒนานิสิต	4.6	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่ามหาบัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานและขั้นตอนการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับความพึงพอใจมากที่สุดทุกระดับ

1.2 ข้อมูลทั่วไปแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตมีผู้ใช้บัณฑิตตอบแบบสอบถามมาทั้งหมด 69 ท่าน เป็นเพศ

หญิง 68 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 98.55) เป็นเพศชาย 1 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 1.45) เป็นผู้ใช้มหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งครูผู้สอนระดับปฐมวัย 60 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 86.96) อาจารย์ผู้สอนจำนวน 7 ท่าน (คิดเป็นร้อยละ 10.14) งานบริหาร (คิดเป็นร้อยละ 2.9)

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตที่มีต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(N=69)

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
คุณลักษณะทั่วไป (คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ความตระหนักและสำนึกในความเป็นไทย ด้านความตระหนักและสำนึกในความเป็นไทย, ความรอบรู้ มีโลกทัศน์ เข้าใจเห็นคุณค่าตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ, ทักษะการแสวงหาความรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง, ทักษะการคิดแบบองค์รวมทักษะการคิดแบบองค์รวม, ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน, ทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ)	4.96	0.15	มากที่สุด
คุณลักษณะเฉพาะ (คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการเรียนรู้)	4.76	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ใช้มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับมากที่สุด ทั้งคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะ

ผลการวิจัยระยะที่ 2 แสดงข้อมูลที่ได้จากการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา พ.ศ.2560 ในประเด็นโดยแบ่งตามหมวดวิชาในหลักสูตรฯดังต่อไปนี้

1. วิชาเอกบังคับ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์รากฐานของการศึกษาปฐมวัยได้ชัดเจนขึ้นในรายวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย และควรจะระบุพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการให้ชัดเจนในรายวิชาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. วิชาเอกเลือก ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯให้ปรับเพิ่มรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ปรับลำดับเนื้อหาสาระไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน ดังเช่น ในรายวิชาการศึกษาปฐมวัยเปรียบเทียบกับให้มีรายละเอียดที่มีความชัดเจนมากขึ้นและรายวิชาการบริหารและการจัดการโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่คำอธิบายรายวิชามีการปรับเพิ่มการประกันคุณภาพและการนิเทศในระดับการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาในระดับปฐมวัย นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะว่าในรายวิชาประเด็นปัจจุบันและแนวโน้มการศึกษาปฐมวัย คำอธิบายรายวิชาควรระบุเนื้อหาที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษาเพื่อให้มองเป้าหมายของรายวิชาที่จะนำไปสู่การกำหนดหัวข้อวิจัย และเนื่องจากเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อค้นพบจากงานวิจัยใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯที่ควรจะปรับเพิ่มข้อค้นพบจากงานวิจัยและประเด็นปัญหาปัจจุบันในคำอธิบายรายวิชา ดังตัวอย่างเช่นในรายวิชาการพัฒนาสมรรถนะสำหรับ

เด็กปฐมวัยโดยในคำอธิบายรายวิชาควรปรับเพิ่มทักษะทางสมองเพื่อการจัดการชีวิตให้สำเร็จ (EF) รวมถึงแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการทำงานของสมองของเด็กปกติและเด็กด้อยโอกาสด้วย และ ในรายวิชาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษระดับปฐมวัยที่ต้องเพิ่มการคัดกรอง การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและการบริหารจัดการชั้นเรียนรวม

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรในการเพิ่มรายวิชาการพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมเนื่องจากกระแสสังคมประชาคมอาเซียนได้เข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทย ผู้เรียนควรมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างกัน อีกทั้งควรปรับชื่อรายวิชาจากคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในยุคดิจิทัลเพื่อให้เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่ขยายความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ไปเป็นเทคโนโลยีเพื่อการใช้งานด้านอื่น ๆ ด้วย

ประเด็นอีกประเด็นหนึ่งที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯคือ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยควรต้องมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเพื่อที่จะได้สามารถส่งเสริมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นองค์รวม ดังนั้นหลักสูตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาควรจะเปิดรายวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในการพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมและมีความทันสมัย ซึ่งจากหลักสูตรปรับปรุงมหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา พ.ศ. 2560 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าการเพิ่มรายวิชาใหม่คือรายวิชาสุนทรียศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และ รายวิชาการพัฒนาสติปัญญาและการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เหมาะสมแล้วเพราะจะทำให้หลักสูตรฯมีความสมบูรณ์มากขึ้นเนื่องจากมีรายวิชาที่เปิดครอบคลุมองค์ความรู้ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยเป็นองค์รวม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่าการศึกษาที่หลักสูตรปรับปรุงมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา พ.ศ. 2560 ได้ดำเนินการปรับปรุงตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากนิสิตที่กำลังศึกษาจะสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2557 -2558 ผู้ใช้งานมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่างปีการศึกษา 2557 -2558 และการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฯ ในการปรับคำอธิบายรายวิชาบางวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงาน ดังจะเห็นจากตัวอย่างในหลักสูตรปรับปรุงฯที่มีการเพิ่มรายวิชาการพัฒนาสติปัญญาและการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างลุ่มลึกและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อไปในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ปรับเพิ่มเนื้อหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มเติมศึกษาในรายวิชาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย และปรับชื่อวิชาและปรับเนื้อหาวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในยุคดิจิทัล ซึ่งการเพิ่มรายวิชาและปรับปรุงรายวิชา 3 วิชานี้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังที่ Panich (2012) ได้กล่าวว่า ทักษะการคิดและทักษะการสื่อสารทางเทคโนโลยีเป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งควรส่งเสริมทักษะนี้ให้เกิดและพัฒนาตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษา โดยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการคิดต้องให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ก็เป็นแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางหนึ่งซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ซึ่งส่งเสริมศึกษาก็เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในรูปแบบของการสอนแบบโครงงานได้

นอกจากนี้การศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีการจัดระบบที่ดีมีคุณภาพเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2545 (Office for National Education Standards and Quality Assessment Public Organization, 2016) ที่กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ซึ่งจะเห็นว่าหลักสูตรปรับปรุงมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษาได้บรรจุเนื้อหาการประกันคุณภาพและการนิเทศในระดับการศึกษาปฐมวัยเพื่อรองรับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาในระดับปฐมวัยในคำอธิบายในรายวิชาการบริหารและการจัดการโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

จากการที่ประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่นและเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Kunghae, 2014) สอดคล้องกับผลการวิจัยที่หลักสูตรปรับปรุงฯ ได้เพิ่มรายวิชาการพัฒนาเด็กปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยทางสมองในปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับทักษะการคิดชีวิตสำเร็จ (Executive Function) ที่ระบุว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญและพัฒนาในช่วงปฐมวัย เป็นกระบวนการทางความคิดในส่วน "สมองส่วนหน้า" ที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก การกระทำ เป็นความสามารถของสมองที่ใช้บริหารจัดการชีวิตในเรื่องต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถตั้งเป้าหมายในชีวิต รู้จักการวางแผน มีความมุ่งมั่นจดจำสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถยั้งคิดไตร่ตรอง ควบคุมอารมณ์ได้ ยืดหยุ่นความคิดเป็น สามารถจัดลำดับความสำคัญในชีวิต รวมทั้งรู้จักริเริ่มและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องใช้และมีผลต่อความสำเร็จในชีวิต ทั้งการเรียน และการใช้ชีวิต (Juthapukdeekul, 2016) ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ได้เพิ่มในคำอธิบายรายวิชาการพัฒนาการทางสมองสำหรับเด็กปฐมวัยในหลักสูตรปรับปรุงมหาวิทยาลัย สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา พ.ศ. 2560

การที่ผลการประเมินหลักสูตรฯ มหาวิทยาลัย ผู้ใช้บัณฑิตและนิสิตที่กำลังจะสำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าการหลักสูตรฯ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดเนื่องจากโครงสร้างหลักสูตรมีรายวิชาการมีความทันสมัย ครอบคลุมองค์ความรู้ที่บัณฑิตจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่เปิด และ ความมุ่งหวังในการผลิตบัณฑิต อีกทั้งลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดให้นิสิตได้รับประสบการณ์ตรง ลงมือปฏิบัติ ทำงานร่วมกับเพื่อนและบุคลากรในสาขาวิชาชีพปฐมวัย อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นิสิตได้ไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวทำให้นิสิตได้พัฒนาตนเองทั้งคุณลักษณะเฉพาะและคุณลักษณะที่จำเป็นในวิชาชีพ

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรปรับปรุงมหาวิทยาลัย สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2560 ที่ได้พัฒนาและปรับปรุงขึ้น สอดคล้องกับประเด็นปัญหา สภาพสังคมสมัยปัจจุบันและความต้องการของตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ในการส่งแบบสอบถามให้กับมหาบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตควรมีการจัดทำแบบสอบถามในลักษณะถามตอบโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านช่องทาง Google form เพื่อความสะดวกรวดเร็วและง่ายสำหรับการใช้งานที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถกรอกและส่งแบบสอบถามมาให้ผู้วิจัยได้ทันทีเลย

2. ในการประเมินหลักสูตรนั้น ควรมีการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการผลิตมหาบัณฑิตตามหลักสูตร ได้แก่ มหาบัณฑิต นิสิตปัจจุบัน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และควรมีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

3. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนำข้อวิพากษ์จากคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรไปปรับปรุงหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา พ.ศ.2560 ก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. คณะกรรมการผู้จัดทำหลักสูตรควรมีการศึกษาและสังเคราะห์กระบวนการต่าง ๆ ในสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาทั้งจากหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่างๆในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพของกระบวนการต่างๆในสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาให้มากขึ้น

References

- Kunghae, K. (2014). *Learn to Know, Live Together in the Different Cultures*. Retrieved from www.thaihealth.or.th/Content/25574- [in Thai]
- Juthapukdeekul, N. (2016). *Executive Functions and the School Readiness in Young Children*. Retrieved from www.escd.or.th/data/2016/ef.pdf [in Thai]
- Office for National Education Standards and Quality Assessment Public Organization (2016). *The National Act B.E.2542 (1999) and Amendments (Second National Education Act B.E.2545) (2002)* Retrieved from www.onesqa.or.th/th/content/download/972/. [in Thai]
- Panich, W. (2012). *Construct the Learning to 21st Century*. Bangkok: S. Chareon Publishing. [in Thai]